

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
RELIGIE GRECO-CATOLICĂ**

**- București -
2020**

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, disciplina *Religie Greco-Catolică*.

Absolvenții facultăților de profil și profesorii care susțin examenul la disciplina *Religie Greco-Catolică* pot predă în învățământul preuniversitar disciplina *Religie Greco-Catolică* și *Discipline Teologice de Specialitate*, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa de concurs este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

În realizarea Programei pentru *Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar* s-a avut în vedere necesitatea ca profesorii de religie să aibă cunoștințe temeinice despre conținuturile tematice ale Programei școlare în vigoare, folosite în procesul de predare-învățare a disciplinei Religie.

Programa pentru Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: *Studiul Biblic*, *Teologie dogmatică* precum și din domeniul *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ secundar superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția predării disciplinei *Religie Greco-Catolică*, precum și a *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. Competențe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de *didactică a disciplinei și a metodicii predării religiei*, anumite competențe specifice profesorului de *Religie Greco-Catolică*, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactică și de metodică a predării religiei, într-o varietate de contexte educaționale;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile morale și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activitățile de învățare și conținuturi, precum și capacitatea de a construi și menține un climat educativ stimulat și eficient;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi; elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- valorificarea în demersul didactic a relațiilor inter-, intra- și multidisciplinare;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de *retorică didactică*;

- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării *strategiilor didactice moderne*.
- comunicarea didactică empatică și eficientă, în contextul activităților specifice *disciplinei religie*.

C. Tematica pentru domeniile teologice:

1. *Studiul Biblic*
2. *Teologie dogmatică*

D. Tematica pentru didactica disciplinei și metodică predării Religiei

C. 1. STUDIUL BIBLIC

1. **Principalele momente ale istoriei poporului lui Izrael.** Prezentarea evenimentelor în contextul cultural al timpului. Principalele evenimente din istoria poporului lui Izrael ca prefigurări ale Noului Testament: perioada patriarhilor, perioada Exodului, monarhia și profetii (Isaia, Ieremia).
2. **Pentateuhul.** Structura și conținutul Pentateuhului. Teme teologice fundamentale.
3. **Evangeliiile sinoptice și cea a Sfântului Ioan.** Evanghelia după Marcu: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei. Evanghelia după Matei: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei. Evanghelia după Luca: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei. Evanghelia sfântului Ioan: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei.
4. **Faptele Apostolilor - începuturile Bisericii.** Specificul cărții în cadrul Noului Testament. Raportul cu evanghelia după Luca. Viața și organizarea comunității primare. Istoricitatea cărții.

Bibliografie

1. Charpentier E., *Să citim Vechiul Testament*, București, 1999
2. Charpentier E., *Să citim Noul Testament*, București, 1999
3. Ciudin N., *Studiul Vechiului Testament*, București, 1993
4. Constantinescu I., *Studiul Noului Testament*, București, 1992
5. Sescu P., *Introducere în Sfânta Scriptură*, Iași, 2000.
6. VOCABULAR DE TEOLOGIE BIBLICĂ, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice București, 2001.

C. 2. TEOLOGIE DOGMATICĂ

1. **Dumnezeu - Unic în ființă și întreit în persoane.** Se urmărește argumentarea pe baza cunoștințelor de specialitate a unicității în ființă și a diversității celor trei Persoane ale lui Dumnezeu
2. **Isus Hristos, Dumnezeu adevărat și om adevărat.** Scurtă incursiune în hristologie prin prezentarea definițiilor conciliare și a reflecției sistematice din cadrul teologiei actuale.
3. **Biserica - sacrament universal de mântuire.** Definiția Bisericii, scurtă incursiune în problematica eclesiologiei.
4. **Sfintele taine ale credinței și ale Bisericii.** Definirea sacramentelor, a subiectului și ministrului, materia și forma, efectele.
5. **Sfânta Fecioară Maria în misterul credinței.** Prezentarea principalelor problematici mariologice.

Bibliografie

1. *Catehismul Bisericii Catolice*, Editura ARC, București, 1993.
2. *Conciliul Ecumenic Vatican II*, Constituții și Declarații

3. Ferenț E., *Dumnezeu cel viu, unic în ființă și întreit în persoane*, Institutul Teologic Romano-Catolic, Iași, 1997.
4. Ferenț E., *Isus Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu întrupat pentru mântuirea omului*, Institutul Teologic Romano-Catolic, Iași, 1997.
5. *Catehismul Bisericii Catolice*, Compendiu, Editura Presa Bună, Iași, 2006.
6. YOUCAT: română. *Catehismul Bisericii Catolice pentru tineri*, Sapienția, Iași 2012.
7. DOCAT: română. *Ce trebuie făcut? Doctrina socială a Bisericii Catolice*, Sapienția, Iași 2017.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de Religie Greco-Catolică** cuprinse în **Catalogul manualelor școlare** valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.

D. TEMATICA PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI ȘI METODICA PREDĂRII RELIGIEI

I. Religia ca disciplină de învățământ

1. Educația religioasă și finalitățile acesteia
2. Baza legislativă a predării religiei în școală

II. Dimensiunea educativ-formativă a predării religiei în școală.

III. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Curriculumul național; definiție. Tipuri de curriculum: trunchi comun, curriculum diferențiat, curriculum la decizia școlii/ curriculum în dezvoltare locală. Documente curriculare: planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare.
2. Programa școlară pentru disciplina Religie: structura programei școlare, semnificația componentelor programei școlare. Corelarea componentelor programei școlare: competențe generale – competențe specifice – conținuturi – activități de învățare. Modalități de utilizare a programei în proiectarea și realizarea activităților didactice și în valorificarea manualelor școlare. Posibilități de valorificare interdisciplinară a programei școlare de Religie.
3. Proiectarea curriculumului la decizia școlii (CDS); modalități de analiză a nevoilor de cunoaștere ale elevilor, modalități de selectare a CDS, modalități de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase.
4. Proiectarea activității didactice: planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.
5. Forme de organizare a activității didactice: caracterizare, clasificare. Lecția; tipuri de lecție.
6. Forme de activitate extrașcolară specifice disciplinei religie și proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele și pelerinajele, expozițiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase, organizarea unor activități filantropice.

IV. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic și principiul eclesiologic

V. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, metode de comunicare și asimilare a cunoștințelor/ metode de cunoaștere a realității religioase / metode fundamentate pe acțiune / metode moderne de predare – învățare / utilizarea metodelor centrate pe elev/tehniciilor de învățare prin cooperare.
2. Mijloace și materiale didactice utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcții, clasificare. Mijloace de învățământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio-vizuale, calculatorul etc.

3. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării, a platformelor educaționale și a softurilor în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

VI. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcții, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calități (validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.
6. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).

VII. Consilierea și îndrumarea spirituală în cadrul educației religioase. Rolul modelelor în educație. Dinamica relației profesor-elev în cadrul educației religioase.

Notă: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina religie valabile în anul școlar în care se susține examenul, disponibile pe site-ul <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx>

Bibliografie

1. BOLOCAN, C.-M., *Catehetica și Didactica Religiei. Interferențe și deosebiri*, Performantica, Iași, 2005;
2. CIOLAN, L., *Învățarea integrată-fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Polirom, Iași, 2008;
3. CUCOȘ, C., *Pedagogie*, Polirom, Iași, 2000;
4. CUCOȘ, C., *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Polirom, Iași, 1999;
5. PANOSCHI, M., LIȚOIU, N., Pr. IORDĂCHESCU, N., *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, București, 2001;
6. ȘEBU, S., OPRIȘ, M., OPRIȘ, D., *Metodica predării religiei*, Ed. a II-a, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017;
7. TIMIȘ, Vasile, *Evaluarea - factor de reglare și optimizare a educației religioase*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2003
8. STOICA, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Ed. ProGnosis, București, 2001;
9. TIMIȘ, V., *Religia în școală. Valențe eclesiale, educaționale și sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004;
10. CERGHIT, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
11. STOICA, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Ed. ProGnosis, București, 2001;
12. Programul național de dezvoltare a competențelor de evaluare ale cadrelor didactice (DeCeE), CNCEIP, Editura Euro Standard, București, 2008.

